

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมในเขตกรุงเทพมหานคร (FACTORS AFFECTING EATING BEHAVIORS AMONG REGISTERED NURSES AT HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF DEFENSE AFFAIRS IN BANGKOK)

ร้อยเอกหญิง คารินทร์ ฤกษ์ชัย 4536086 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : บุญบา สงวนประสิทธิ์, Ph.D, ชุติมา ศิริกุลชยานนท์, M.A., ธรารด เก่งการพานิช, M.A.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวาง (Cross-sectional survey study) ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหาร และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ Precede-Proceed Framework เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย และเลือกศึกษาตัวแปรต่างๆจากการประยุกต์ใช้ทฤษฎีความสามารถของตนเอง แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ และแรงสนับสนุนทางสังคม กลุ่มตัวอย่างคือพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 652 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบตอบด้วยตนเอง และวิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติไคสแควร์ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและสถิติถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรอายุ เพศ ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้ประโยชน์ในการบริโภคอาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการได้รับการสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของพยาบาลวิชาชีพ ส่วนการรับรู้อุปสรรคในการบริโภคอาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมดังกล่าว และตัวแปรทั้ง 8 ตัวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ ได้ร้อยละ 35 ($R^2 = 0.35$) โดยการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์ทีละกลุ่มปัจจัย พบว่ากลุ่มตัวแปรแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง สามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพได้ดีที่สุด คือร้อยละ 26.2 ($R^2 = 0.262$) รองลงมาคือกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะทางประชากร สังคมและเศรษฐกิจ คือร้อยละ 14 ($R^2 = 0.140$) และกลุ่มตัวแปรแรงสนับสนุนทางสังคม คือร้อยละ 2 ($R^2 = 0.020$) ตามลำดับ

ดังนั้นในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และกลวิธีในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อส่งเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมในเขตกรุงเทพมหานคร ควรทำทั้งระดับองค์กร เชิงนโยบาย ระดับหน่วยงานและระดับบุคคล โดยมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

FACTORS AFFECTING EATING BEHAVIORS AMONG REGISTERED NURSES AT HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF DEFENSE AFFAIRS IN BANGKOK

CAPT.DARIN LUECHAI 4536086 PHPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS: BOOSABA SANGUANPRASIT, Ph.D., CHUTIMA SIRIKULCHAYANONTA, M.D., THARADOL KENGGANPANICH, M.A.

ABSTRACT

This research was a cross-sectional survey aiming to study healthy eating behaviors and related factors among registered nurses at the hospitals under the jurisdiction of the Ministry of Defense Affairs in Bangkok. Precede-Proceed Framework, Self Efficacy Theory, Health Belief Model and Social Support were applied for developing the research conceptual framework. The sample consisted of 652 registered nurses working in the hospitals under the jurisdiction of the Ministry of Defense Affairs in Bangkok Metropolis. The data were collected by using self-administered questionnaires and analyzed by using descriptive statistics, Chi-square test, Pearson's Product Moment Correlation, and multiple regression analysis.

Results showed that there were positive relationships between the healthy eating behaviors of registered nurses and the following variables : age, sex, knowledge about healthy foods, perceived benefits of healthy foods, perceived self-efficacy, and social support received from family members. Negative relationships were found between eating behaviors and perceived barriers to eating healthy foods and perceived susceptibility to getting diseases. All of the eight variables together could explain 35 % ($R^2 = 0.35$) of the variation of healthy eating behavior of the registered nurses. Among all of these variables, perceived self-efficacy had the largest effect on eating behaviors of the registered nurses. It was found that 26.2% ($R^2 = 0.262$) of the variation of healthy eating behavior among the samples was explained by the Health Belief Model and perceived self-efficacy ,14.0 % ($R^2 = 0.140$) by socio-demographic characteristics and 2 % ($R^2 = 0.020$) by Social Support.

Therefore, policy, strategies and methods to promote healthy eating behaviors of registered nurses should be formulated and implemented in all hospitals under the jurisdiction of the Ministry of Defense Affairs in Bangkok.

KEY WORDS : EATING BEHAVIORS/ NURSE / HEALTH BELIEF MODEL / PERCEIVED SELF-EFFICACY/ SOCIAL SUPPORT

185 pp.